

[Tastesen]

Hr. Thomas Have er valgt i Viborg amtskreds, og det drejer sig om 2. stedfortræder for socialdemokratiet i denne amtskreds, skatterådsformand *A. P. Brændstrup*, idet 1. stedfortræder, hr. Svend Erik Rasmussen, allerede er indkaldt som midlertidigt medlem, nemlig i anledning af den orlov, der er meddelt hr. K. B. Andersen.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling.

Skatterådsformand *A. P. Brændstrup* godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 22. maj 1978.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 144 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand [af Karen Thurøe Hansen (KF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 62, Fremsat 19/10 77. Første behandling 10/11 77. Betænkning 9/5 78. Anden behandling 17/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget forkastedes, idet 76 stemte for, 81 imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Privat dagpleje) [af Svend Andersen (Rosk. a.) (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 217. Fremsat 30/3 78. Første behandling 28/4 78. Betænkning 11/5 78. Anden behandling 17/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pilgaard Andersen (FP):

Vi må beklage den behandling, dette lovforslag har fået i socialudvalget; der har ikke været nogen synderlig interesse for det. Det har nok betydet noget, at det er fremskridtspartiet, der er kommet med en nytænkning på dette område, så har man bare afvist det. Vi kan se af statistikken, at vi har 96.000 ledige kvinder på arbejdsmarkedet. Dette lovforslag kunne have medvirket til en udbygning af dagplejen og dermed være et beskæftigelsesfremmende lovforslag. Når vi samtidig ved, at udgifterne til daginstitutionerne er omkring 3 mia kr., kan det nok også deraf ses, at det kan ikke være rimeligt at fortsætte en udvidelse af hele daginstitutionsområdet.

Af det nylig fremsatte debatoplæg fra sammenlutningen af sociale udvalg, som er til behandling i Ålborg, kan vi se, at i den næste 4 års periode ønsker man at udvide antallet af dagsinstitutionspladser med 23.000. Hvis vi så ser på dagplejen, kan vi jo se, at der kun er levnet dem en forøgelse på 3.000 pladser svarende til 8 pct. Vi mener, at det er en negligering af dagplejen, som er en både pædagogisk og god anbringelse af børn og unge og et godt alternativ til daginstitutionerne. Vi mener, at der er en lang række ulemper ved daginstitutionerne, så dagplejen kan sådan set gå i stedet for daginstitutionerne. Vi ved jo også – det hørte vi i hvert fald i går – hvordan pædagogerne ønsker at udvide daginstitutionerne. De ønsker at få børnene med helt fra et halvt års alderen, og det vil sige, at de skal have institutionsophold, til de er omkring 18–19 år. Vi mener, at det er noget af det, der kan være med til at ødelægge vores samfund, vores børn og unge. Vi mener, at dette institutionsophold kan virke uheldigt.

En vedtagelse af dette lovforslag kunne give mulighed for, at dagplejen blev yderligere udvidet, og at de restriktioner, der er i loven om social bistand § 63, blev fjernet, så

[Pilgaard Andersen]

det blev tilladt at have mere end 5 børn i hjemmene. Vi mener, at det var en af mulighederne for en forbedring på dette område, og samtidig ville flere kvinder få mulighed for beskæftigelse. Jeg mener også, at børnene har bedre af at være i et hjem, hvor de kan få, hvad skal jeg sige, et alternativ til den moderlige kærlighed. Vi mener, at der er en lang række uheldige ting ved daginstitutioner, bl. a. at det er skiftende mennesker, som skal tage vare på vores børn.

Jeg mener så afgjort, at vi bør stemme for dette lovforslag, fordi det indeholder en lang række forbedringer. I modsat fald går vi jo ind for – og det er der en lang række partier der ønsker – en udvidelse af daginstitutionerne, og det må vi beklage. Vi mener, at det er en meget, meget uheldig udvikling. Hvis ikke vi får stoppet denne udvikling, kan der blive brug for en meget, meget stor indsats for børn og unge, for så vil der nok i fremtiden opstå store problemer, og det må vi beklage. Jeg vil derfor anmode om, at man stemmer for lovforslaget.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg behøver vist ikke at gøre medlemmerne opmærksom på, at der er megen støj og uro i lokalet. Hvis medlemmerne vil have det sådan, er det jo en sag, som jeg ikke kan ændre noget på, men jeg synes, det giver demokratiet dårlige vilkår. Man bør kunne høre, hvad der siges fra folketingets talerstol, også uden at vi behøver at skruelyden endnu højere op, end den allerede er.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Det, fremskridtspartiet her er fremkommet med, skal ikke stå helt uimodsagt, for lovforslaget har fået lige netop den behandling, det har fortjent. Det er det dårligste og det sorteste sociale forslag, fremskridtspartiet overhovedet er fremkommet med, og derfor vil det også blive stemt ned. Det har ikke spor med nytænkning at gøre. Hvis det skulle være det, skulle vi gå 75 år tilbage, og det håber jeg ikke fremskridtspartiet vil.

Pilgaard Andersen (FP):

Det er lige til den sidste kommentar om, at vi skulle gå 75 år tilbage i tiden. Jeg mener ikke, at vi havde noget, der kaldtes dag-

pleje på det tidspunkt, så jeg synes, det er lidt af en grov overdrivelse.

Det, vi ønsker, er en udvidelse af dagplejen. Vi ønsker i stedet for de 23.000 institutionspladser, som blev nævnt i det omtalte debatoplæg, en udvidelse af dagplejen med 23.000 pladser og så kun 3.000 pladser inden for daginstitutionerne. Så var der ved at være fornuft i tingene.

Brøndlund Nielsen (V):

Jeg vil gerne ganske kort sige, at der ligger i venstres stillingtagen til dette lovforslag ikke nogen afvisning af argumenterne om, at den private dagpleje har en række fortrin. Jeg vil gerne sige, at de tal, som hr. Pilgaard Andersen her fremhæver vedrørende de sociale udvalgs oversigter, er jo ikke noget, der på nogen måde er lovmæssigt bindende. Jeg har ved første behandling givet udtryk for, at vi også i venstre finder, at den private dagpleje har en række fortrin, ligesom der også kan være fordele ved institutionerne. Men vi ønsker altså ikke at tilkendegive nogen afstandtagen, som nogen gør, fra, at den private dagpleje har en række fordele.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Vi har lige været vidne til, at et moderat forslag med hensyn til dagplejeområdet blev stemt ned her i salen. Det var ellers på forhånd dømt til at skulle vedtages, men et enkelt parti sprang fra i sidste øjeblik.

Det forslag fra hr. Pilgaard Andersen, som vi behandler i øjeblikket, om en fuldstændig nedlæggelse af institutionerne i løbet af ganske kort tid og overgang til dagpleje kan det konservative folkeparti ikke stemme for. Vi mener, der burde være valgfrihed for kommunerne med hensyn til at oprette dagplejeinstitutioner, hvor det måtte være nødvendigt, men det vidtgående forslag, som fremskridtspartiet her har fremsat, kan vi ikke gå ind for. Jeg mener, at vi har prøvet på at behandle det i socialudvalget på en retfærdig måde, men en nedlæggelse af daginstitutioner som helhed kan vi ikke stemme for.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg havde ikke regnet med, at vi skulle optage diskussionen igen, så kunne vi lige så godt have gjort det under anden behandling. Men da det lader til, at der skal slynges nog-

[Inger Stilling Pedersen]

le påstande ud her igen, bliver man jo nødt til at tage ordet, selv om vi har ført diskussionen, synes jeg, længe.

Jeg vil vove at påstå, at det forslag, der er fremsat her, modarbejder det, som man gerne vil, og som vi stemte om ved det foregående forslag, forslaget fra fru Karen Thurøe Hansen. Da præciserede vi jo klart ønsket om, at kommunerne skulle stilles frit, og der er ingen tvivl om, at der er mange partier herinde, der ønsker, at den kommunale dagpleje skal sikres så gode kår som muligt. Men det gør vi kun ved at sørge for, at den kommunale dagpleje har gode og betryggende kår, så vi kan sige, at den er fuldt på højde med institutionerne. Vedtager vi dette forslag, modarbejder vi det, som vi gerne vil. Det er også en af grundene til, at kristeligt folkeparti ikke kan støtte dette forslag, selv om vi kan se, at der er noget i det, der er rigtigt, og vi vil gerne forhandle og kan måske i næste samling finde ud af at ændre dette forslag. Men som det foreligger her, modarbejder det det, som var hensigten fra fremskridtspartiet.

Svend Andersen (Rosk. a.) (FP):

Jeg skal kun komme med en kort bemærkning til fru Karen Thurøe Hansen, der tilsyneladende ikke har læst forslaget, eller også tror hun, det er et helt andet forslag, vi behandler.

Fru Karen Thurøe Hansen kom med den begrundelse for, at hun ville stemme imod dette forslag, at dette forslag indebærer en nedlæggelse af alle daginstitutioner i løbet af ganske kort tid. Jeg vil i al beskedenhed sige til fru Karen Thurøe Hansen, at det, dette forslag ganske enkelt drejer sig om, er, hvorvidt forældrene skal kontrollere de dagplejehjem, som de anbringer deres børn i, eller kommunens bureaukrater skal gøre det, og vi tror og mener helt afgjort, at forældrene er langt bedre egnede til dette end kommunens bureaukrater. Det er det, dette forslag drejer sig om. Det drejer sig altså om, hvorvidt man har tillid til forældrenes evne til at vurdere, hvorvidt deres barn trives. Bureaukraterne, der ikke ser, hvordan børnene kommer hjem hver dag, kan ikke vurdere, hvordan børnene trives hver eneste dag. I øjeblikket er det bureaukrater, der skal bestemme, hvilke dagplejehjem der kan godkendes. Det, vi foreslår,

er, at det skal være forældrene, som er de eneste, der kan se, hvordan børnene har det hver eneste dag. Forældrene får børnene hjem hver eneste aften, forældrene kan tale med børnene, høre på børnene, om de har haft det godt i dagplejehjemmet eller de ikke har det. Fru Karen Thurøe Hansen anser altså ikke forældrene som værende kapable til at vurdere dette, men tror, at bureaukraterne kan, bare fordi de har haft en målestok fremme og målt, hvor højt der er til loftet, hvor store rummene er osv. Det er det, fru Karen Thurøe Hansen, dette forslag drejer sig om. Har man tillid til forældrene, eller har man det ikke? Har man det, skal man stemme for forslaget, og det har altså intet overhovedet med nedlæggelse af nogen daginstitutioner at gøre. Det indeholder forslaget ikke noget om.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Svend Andersen (Rosk. a.), at jeg har læst forslaget godt igenem også med hensyn til institutionerne. Så vidt jeg kan læse dette forslag – og jeg har dog læst nogle forslag i min tid herinde – står der helt enkelt, at i løbet af nogle år skal man gå helt over til dagpleje og nedlægge institutionerne.

At det er forældrene, der bedst er i stand til at varetage deres børns pleje i løbet af dagen, kan være rigtigt nok, men så længe der er et økonomisk mellemværende imellem kommunerne og dagplejemødre, må der også være en vis form for, om ikke kontrol, så tilsyn, og det er grunden til, at vi ikke kan gå ind for fremskridtspartiets forslag. Der bør være en mulighed for et vist tilsyn.

Jeg synes, det er ganske udmærket, at vi i bistandsloven i sin tid fik nedfældet, at en dagplejemor kan passe fem børn. Det er, hvad man anser for rimeligt og muligt. Nu vel, der er mange familier, der har flere børn, men når det er fremmede børn, man skal tage vare på, synes jeg, det må være rimeligt med de fem.

Melchior (CD):

Både af hensyn til denne debat og andre lignende er det nødvendigt at gennemskyde den fremstilling, som flere af fremskridtspartiets repræsentanter her giver. Man går frem slagordsagtigt med to begreber. Det ene hed-

[Melchior]

der forældrene, og det andet hedder bureaukraterne. Det vil altså sige, at alle forældre ved, hvordan alting skal gøres, og alle offentligt ansatte er bureaukrater, der ikke forstår noget som helst. Hvorfor søren uddanner vi i dette land mennesker til at varetage bestemte opgaver, hvortil de har uddannelse, indsigt og erfaring, hvis vi så bagefter skubber dem til side for at lade nogle lægfolk komme og gøre det bedre? Det er en urimelighed indtil en uartighed over for offentligt ansatte at fremstille dem under fællesoverskriften bureaukraterne.

På den anden side er det en billig og aldeles usaglig leflen for mennesker at operere med gruppen forældrene, som om enhver mand og enhver kvinde, der har sat børn i verden, dermed har en ekspertise i hvad som helst. Det er ikke tilfældet, og jeg tror nok, at forældrene i dette land, i hvert fald det store flertal af dem, er kloge nok til at gennemskue denne forenkende og derfor usandfærdige fremstillingsform. Mon ikke de fleste forældre er glade for at få støtte, hvad enten man kommer på et bibliotek, et hospital eller en daginstitution, af uddannede og dygtige mennesker, som er nøjagtig lige så hengivne og lige så sobert arbejdende som hele den masse, man grupperer under overskriften »forældrene«? Problemstillingen er overhovedet ikke sådan som af hr. Svend Andersen (Rosk.a.) fremstillet.

Svend Andersen (Rosk. a.) (FP):

Til fru Karen Thurøe Hansens beroligelse skal jeg læse forslagens tekst, der ikke er så forfærdelig lang. Der står ganske klart i forslaget:

»I lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand, som senest ændret ved lov nr. 485 af 14. september 1977, ophæves § 63.«

Det er faktisk alt, hvad der står i forslaget, og det betyder ganske enkelt, at det, der står i § 63, nemlig at det er bureaukraterne, der skal godkende dagplejehjemmene osv., ophæves. Der står altså intet i forslaget om, at daginstitutionerne skal nedlægges, og det er det rene vrøvl, når man påstår det.

Så til hr. Melchior, som tilsyneladende har gjort det til en vane, næsten hver gang et medlem fra fremskridtspartiet tager ordet, på bedste skolemesterfacon at irettesætte os for

den sprogbrug, vi anvender, den måde, vi siger tingene på, osv.

Jeg skal kun sige til hr. Melchior, at det, dette forslag drejer sig om, er, hvem der er bedst egnet til at vurdere dagplejehjemmet. Er det de kontorfolk, der sidder på rådhuset, eller er det forældrene, der har den daglige kontakt med børnene og kan se, om børnene trives eller ej? Man kan jo se, når man får sit barn hjem om aftenen, om det har haft en god dag, om det er blevet behandlet godt, og om det lever under trivselsfremmende vilkår. Hvis det ikke gør det, må man selvfølgelig som forældre kunne sige: mit barn skal anbringes et andet sted. Det er det, dette drejer sig om. Skal forældrene bestemme, eller skal bureaukraterne, der én gang for alle har været i hjemmet i måske 20 minutter og haft en ganske kort samtale med dagplejemoderen og målt, hvor mange centimeter der er til loftet, og hvor mange der er mellem væggene osv. osv.? Er det den rigtige måde at kontrollere dagplejehjemmene på? Eller er den rigtige måde den, som vi foreslår, nemlig at forældrene bedømmer, hvordan børnene har haft det hver eneste dag?

(Kort bemærkning).

Pilgaard Andersen (FP):

Jeg synes, det er tydeligt at se, at visse partier overhovedet ikke har læst forslaget, og så er vi sådan set tilbage igen ved den behandling, det fik, det var bare en afvisning. Jeg vil opfordre til, at man læser forslagene lidt bedre en anden gang, så man kan se de positive ting.

Nu kom det jo frem heroppe fra hr. Brøndlund Niensens side, at venstre for så vidt er positivt indstillet over for forslaget, men hvorfor har vi så ikke haft en debat i udvalget om det, så vi kunne have set på de indvendinger, som I havde imod det. Derved havde vi også haft mulighed for at løse problemerne. Det fremgik også af de udtalelser, der kom fra fru Inger Stilling Pedersen, at de også var positivt indstillet over for forslaget. Hvorfor har vi så ikke fået denne debat? Hvorfor har vi ikke fået en positiv tilkendegivelse? Nu om lidt stemmer I bare nej til dagplejen, til mulighederne for en udvidelse af den. Det er det, I stemmer nej til. Men det må jo være det, de borgerlige partier går ind for. Jeg forstår det ikke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget
forkastedes, idet 24 stemte for, 131 imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Lovforslag nr. L 229. Fremsat 28/4 78. Første behandling 3/5 78. Betænkning 10/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af statslån.

(Lovforslag nr. L 230. Fremsat 28/4 78. Første behandling 3/5 78. Betænkning 10/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af:

Forslag til lov om hyrekørsel.

(Lovforslag nr. L 54. Fremsat 18/10 77. Første behandling 1/11 77. Betænkning 11/5 78).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Lerke (S):

Siden betækningsafgivelsen vedrørende dette lovforslag er der kommet en henvendelse fra SID. Det er min opfattelse, at forslaget nok kan trænge til en nyvurdering, og jeg vil meget gerne, at det går tilbage til udvalget, så vi kan få den nyvurdering, som jeg tror det trænger til.

Glensgård (FP):

Det er nye toner fra socialdemokratiet, at man nu vil til at foretage en nyvurdering af hyrevognslovforslaget, men vi er da selvfølgelig villige til at tage en genforhandling af det. Vi havde gerne set, at der kunne have været skabt et flertal i udvalget for at ændre en lang række af de restriktioner, der er i